Kaderbrief 2023-2026

Gemeente Terschelling

12-5-2022

Aan de leden van de Raad van de gemeente Terschelling

Terschelling, 17 mei 2022

Geachte leden van de Raad,

Bijgaand treft u aan de Kaderbrief 2023-2026 van de gemeente Terschelling.
De Kadernota wordt op 29 juni 2022 behandeld in de vergadering van de raadscommissie en zal op 13 juli 2022 in de vergadering van de gemeenteraad worden vastgesteld.

De audit-commissie is gepland op 13 juni 2022. Technische vragen over de Kaderbrief 2023-2026 kunt u tot en met 7 juni 2021 mailen aan: financien@terschelling.nl. Uw vragen zullen dan op 13 juni tijdens de audit-commissie worden beantwoord.

In maart 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Het nieuwe coalitieakkoord wordt 25 mei ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Er is gekozen voor een beleidsarme kaderbrief in afwachting van het nieuwe beleid voor 2023 – 2026.

De Kaderbrief geeft een overzicht geven van het huidige vastgestelde beleid en de autonome ontwikkelingen. Het coalitieakkoord wordt uitgewerkt in de begroting 2023. Daarnaast bestaat er een sterke samenhang met de Bestuursrapportage 2022, welke in dezelfde vergadering van de raad wordt behandeld. Omdat sommige ontwikkelingen ook betrekking hebben op 2022, zijn deze voor de volledigheid in beide rapportages opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
Secretaris

C.M. van de Pol,
Burgemeester

Inleiding

Voor u ligt de Kaderbrief 2023-2026. Met deze Kaderbrief kijken we vooruit en nemen we de ontwikkelingen uit het huidige beleid en autonome ontwikkelingen mee.

Uitgangspunten

Er ligt een coalitieakkoord dat in de Raad op 25 mei ter besluitvorming voorligt, tot dat moment werkt er een demissionair college. De financiële verordening van de gemeente Terschelling schrijft voor dat uiterlijk 15 juni van het begrotingsjaar de raad een kadernota krijgt aangeboden. Om te voldoen aan de financiële verordening is een beleidsarme kaderbrief opgesteld. In deze kaderbrief zijn de autonome ontwikkelingen, wijzigingen in de algemene uitkering en reeds gemaakte besluiten verwerkt. Deze beleidsarme Kaderbrief kan de raad gebruiken als startpunt voor de financiële vertaling van het coalitieakkoord.

Een stand van zaken over de eerste maanden van 2022 en mogelijke consequenties daarvan voor latere jaren kunt u terug vinden in de 1e bestuursrapportage 2022.

.

Programma's en ontwikkelingen

Algemene ontwikkelingen

Wijzigingen algemene uitkering

Herijking gemeentefonds
Het Rijk werkt op dit moment aan een herverdeling van het gemeentefonds. De berekening met basisjaar 2019 laat zien dat we een voordeel gemeente zijn.

De beheerders van het gemeentefonds - de minister van BZK en de staatssecretaris van Financiën - hebben besloten om de nieuwe, herijkte verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 in te voeren. De nieuwe verdeling zal langs de volgende lijnen worden ingevoerd:

- De ingroeiperiode wordt ingekort naar 3 jaar.
- De herverdeeleffecten in het eerste jaar worden beperkt tot € 7,50 per inwoner en het tweede en derde jaar tot € 15 per inwoner. Na 3 jaar is het maximale herverdeeleffect € 37,50 per inwoner.
- Jaarlijks zullen de fondsbeheerders monitoren of de nieuwe verdeling de kosten in het sociaal domein goed blijft volgen.
- De fondsbeheerders zullen de door de ROB voorgestelde onderzoeksagenda uitvoeren en zo nodig aanvullende onderzoeken doen. De ROB en gemeenten worden hier nauw bij betrokken.
- Voor een beperkte groep gemeenten met beperkte financiële draagkracht en een lage sociaaleconomische status komt er een aangepast ingroeipad.
- In 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd.

Op dit moment wordt een onderzoek gestart waarbij ook wordt gekeken naar de OEM van de gemeenten en op welke wijze deze in de herijking moet worden meegenomen. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in de evaluatie van 2025.

Maartcirculaire
In de maartcirculaire worden extra gelden beschikbaar gesteld in de vorm van het verhogen van het acres en het schrappen van de oploop opschalingskorting (tot en met 2025). De financiële effecten hiervan worden voor de individuele gemeenten doorberekenend in de meicirculaire.

Het Rijk heeft toegezegd dat zij voor 1 juli 2021 meer informatie verstrekt over de verdeling van deze gelden over de individuele gemeenten. Zodra deze informatie bekend is zullen wij deze in een aparte memo met u delen.

Verlaging BCF door verschuiving
De gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden verliep tot 2020 via de koepelvrijstelling. Hierbij kon de BTW worden verrekend via het BTW compensatiefonds (BCF). Uit gesprekken met de belastingdienst is gebleken dat de inkoop van ICT, voor de diverse Waddeneilanden, bij de gemeente Leeuwarden niet voldoet aan de koepelvrijstelling. De BTW op ICT is vanaf 2021 niet meer meegenomen in het BCF, maar loopt nu via de reguliere btw aangifte.

Normaliter zou hier tegenover staan dat de bijdrage aan de GR de Wadden inzake de ICT kosten zou gaan dalen met €100.000. Dit is echter niet het geval. De kosten op ICT gebied zijn in 2021 met nog € 100.000. Deze stijging is niet opgemerkt, omdat nog het budget inclusief BCF was opgenomen. Deze extra kosten worden veroorzaakt door een stijging van het aantal werkplekken, strengere beveiligingseisen en vernieuwingen van contracten vanaf

2021. De bate inzake het BCF van € 100.000 valt weg en zal worden verwerkt in de ramingen voor de jaren 2023 - 2026.

Sociaal domein
De eerste versie van de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van de Dienst Noardwest Fryslân zijn ontvangen. De beleidsagenda voor 2023 moet nog door de gemeente worden opgesteld. Voor het opstellen van de ramingen zijn de uitgangspunten van de begroting na wijziging 2022 gehanteerd en waar mogelijk geüpdatet op basis van actuele ontwikkelingen en trends. De cijfers zijn verwerkt in de meerjarenramingen. Per saldo komt hier een voordeel uit van gemiddeld € 20.000 per jaar, voor de gemeente Terschelling.

Dit voordeel is ontstaan doordat de lasten op Wmo en Inkomen naar verwachting zullen dalen de komende jaren met gemiddeld € 120.000. (op basis van de realisatie 2021 en de uitgangspunten 2022). Daarnaast wordt verwacht dat de kosten voor Jeugdzorg opnieuw toenemen met gemiddeld € 100.000 per jaar.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Bijdrage gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden
Door toenemende eisen op gebied van informatiebeveiliging zijn meer fte's nodig voor het invullen van de security rollen. Het invullen van deze rollen wordt door de Gemeente Leeuwarden voor de Waddeneilanden begroot op 1 fte. Daarnaast zijn de tarieven toegenomen, door meerdere werkplekken en duurdere accounts voor raadsleden. De bijdrage voor de gemeente Terschelling wordt hierdoor structureel verhoogd met € 60.000.

Reeds genomen besluiten

Waddenprogramma
Om de eilander samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks bestuur van GR de Waddeneilanden het Waddenprogramma opgesteld. Een programma om de brede welvaart op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.
Een groot deel van dit programma wordt uitgevoerd in de periode van 2021-2026, met een uitloop naar 2030 voor projecten die een langere doorloop kennen door bijvoorbeeld vergunningstrajecten. De periode 2021-2026 komt overeen met de looptijd van het Uitvoeringsprogramma van de Agenda voor het Waddengebied 2050 en die van het Investeringskader Waddenfonds (IKW). Voor de periode 2023-2026 zal € 450.000 per jaar worden opgenomen.

Masterplan Havenfront Terschelling
De Startnotitie "Masterplan Havenfront Terschelling" en het Uitvoeringprogramma zijn vastgesteld door de Raad en vormen de basis voor het vervolg van project "Havenfront Terschelling". Daarna is het Kaderplan voorgelegd, welke nodig is om als leidraad te dienen voor de verdere financiële uitwerking en voor de aanbesteding. Om het kaderplan te kunnen uitvoeren zal een projectorganisatie worden opgezet bestaande uit:

- Projectdirecteur
- Projectbeheersing/secretaris
- Technisch management
- Omgevingsmanager
- Communicatieadviseur

In de meerjarenbegroting is een structurele last voor de uitvoering van het project opgenomen van € 300.000 op jaarbasis. Dat budget is uiteindelijk bedoeld om de uit dit

project voortkomende kapitaallasten van investeringen te kunnen dekken. Tot die tijd wordt dit budget al enige jaren ingezet ter dekking van de voorbereidingskosten tot het moment dat er daadwerkelijk kapitaallasten moeten worden gedekt. De verwachting is dat dit laatste, gezien de fase waarin we nu zitten en de doorlooptijd van de voorbereiding en uitvoering van de investeringen, de eerste paar jaar nog niet aan de orde zal zijn.

Het opzetten van de projectenorganisatie om een zorgvuldige uitvoering van het project mogelijk te maken, brengt kosten met zicht mee. In dat licht is het noodzakelijk dat het budget voor de komende vier á vijf jaar (de verwachte doorlooptijd van de projectorganisatie), wordt verhoogd naar minimaal € 500.000 per jaar.

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 dient dan nog een bedrag van circa € 800.000 te worden gedekt. Voorgesteld wordt om deze last, ad €200.000 per jaar, over een periode van vier jaar te dekken uit de Reserve Havenbedrijf.

Voorgenomen besluiten

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)
In de afgelopen twee jaar zijn er een aantal omissies naar voren gekomen binnen het huidige vGRP. Het huidige vGRP is geschreven voor de jaren (2019-2023). Om inzicht in de financiële gevolgen van deze omissies te krijgen heeft team techniek een herberekening van de kostendekking laten uitvoeren.

De uitkomsten van de herberekening gaven inzicht in de financiële tekortkomingen van het huidige plan. Door het eerder herschrijven van het vGRP kan voorkomen worden dat er in 2023 een aanzienlijke stijging van de rioolbelasting moet plaatsvinden.

Het bovengenoemde in ogenschouw genomen, is team techniek voornemens een nieuw vGRP te schrijven in het 2e kwartaal van 2022. Tegelijk met het opstellen van het vGRP, worden de beheer en beleidskeuzes die nodig zijn om het plan te kunnen maken gecombineerd met de inspectiegegevens en inzichten in het rioolstelsel, verwerkt in een SSW voor West-Terschelling. Daarnaast wordt er in 2022 en 2023 gewerkt aan het inrichten en vullen van het beheerprogramma Brutis.

Volgens de planning zal het vernieuwde vGRP tegelijk met de begroting 2023 bij de raad ter vaststelling worden aangeboden. De financiële gevolgen van het vernieuwde vGRP worden verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenraming.

Digitalisering Cultureel erfgoed
Op Terschelling vind je een schat aan erfgoed; foto’s, documenten, film, geluidsfragmenten en dergelijke. Oude documenten en boeken liggen goed bewaard in een klimaatkast en zijn niet makkelijk in te zien voor iedereen. Hier willen we verandering in brengen; we gaan ons erfgoed toegankelijk maken voor iedereen. Een website waarop je kunt zoeken door alle archieven die er beschikbaar zijn. Het archief van het Historisch centrum en Behouden Huys, het gemeentearchief maar ook de archieven van aanhakende partijen als bijvoorbeeld Stichting Bunkerbehoud, de scholen, kerken en andere verenigingen/stichtingen.
Daarnaast is het van belang dat we ons erfgoed goed bewaren. Niet alleen voor deze generatie maar ook voor alle toekomstige generaties, op onze geschiedenis moeten we zuinig zijn.
Om deze reden investeren we in een goed programma, waarin we alles op een uniforme en toekomstbestendige manier, kunnen bewaren.

Omdat het van belang is dat we in Nederland ons erfgoed allemaal op dezelfde manier bewaren en ook op de andere Waddeneilanden deze behoefde speelt, zijn we van plan om tijdens dit project met de Friese Waddeneilanden en de Friese museumfederatie op te

trekken. We doen het allemaal op onze eigen manier, maar gebruiken ‘hetzelfde gereedschap’. Er loopt een subsidieaanvraag bij onder andere het Iepen Mienskipsfuns en Streekwurk. Hier horen we de komende maanden meer over.

Vooralsnog wordt hiervoor een PM-post opgenomen en wij komen op deze ontwikkeling in de komende tijd bij u terug.

Financiën

De hierboven geschetste ontwikkelingen leiden tot een nieuw financieel kader:

Overzicht ontwikkelingen Kaderbrief 2023-2026							
in €	GRB	KLP	2023	2024	2025	2026	Taakveld
Resultaat na 2e begrotingswijziging 2021	471000	620121	135.000	253.000	473.000	661.000	
Algemene ontwikkelingen							
Herijking gemeentefonds	843100	620301	pm	pm	pm	pm	0.7
BCF omlaag	838000	612250	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	0.8
Sociaal domein	divers	divers	22.000	21.000	21.000	21.000	6
Onvermijdelijke ontwikkelingen							
Stijgende kosten ICT	443300	612021	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	0.4
Reeds genomen besluiten College							
Waddenprogramma	divers	divers	-450.000	-450.000	-450.000	-450.000	divers
Masterplan Havenfront Terschelling	438999	633031	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	2.4
Verlaging dotatie reserve haven	471000	620141	200.000	200.000	200.000	200.000	0.10
Voorgenomen besluiten College							
Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (vGRP)	divers	634021	pm	pm	pm	pm	7.2
Digitalisering Cultureel erfgoed	438999	618600	pm	pm	pm	pm	5.4
Resultaat Kaderbrief 2023-2026			**-453.000**	**-336.000**	**-116.000**	**72.000**	

Omdat sommige financiële gevolgen van de beleidsmatige ontwikkelingen nog niet bekend zijn, is hiervoor een ‘’PM’’ post opgenomen. Wij verwachten bij het opstellen van de begroting 2023 meer informatie beschikbaar te hebben over de financiële gevolgen van deze besluiten en ontwikkelingen, zodat het overzicht dan aangepast kan worden.

Verwerking van de voorgestelde ontwikkelingen leidt tot het volgende (meerjarig) resultaat:

Opbouw resultaat Kaderbrief 2023-2026				
in €	2023	2024	2025	2026
Resultaat na 2e begrotingswijziging 2022	135.000	253.000	473.000	661.000
Voorgestelde ontwikkelingen Kadernota 2023-2026	-588.000	-589.000	-589.000	-589.000
Geraamd resultaat na ontwikkelingen Kaderbrief 2023-2026	**-453.000**	**-336.000**	**-116.000**	**72.000**

De uitwerking van deze resultaten op het weerstandsvermogen zijn te zien in onderstaande tabel.

Bij het opstellen van deze tabel is, vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door de gemeenteraad, conform het voorstel van het college gewerkt. In dit voorstel wordt een bedrag van € 332.000 toegevoegd aan de algemene reserve, € 149.000 toegevoegd aan de reserve recreatie en er wordt gevraagd in te stemmen met de budgetoverheveling van € 638.000 van 2021 naar 2022.
Indien uw raad anders mocht besluiten dan bovengenoemd voorstel, zal dit in de begroting 2023 worden verwerkt.

Weerstandsvermogen				
in €	2023	2024	2025	2026
Stand van de algemene reserve per 31 december	3.435.000	3.099.000	2.983.000	3.055.000
Stand van de reserve recreatie per 31 december	452.000	452.000	452.000	452.000
Totaal stand reserves per 31 december	**3.887.000**	**3.551.000**	**3.435.000**	**3.507.000**
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	3.550.000	3.603.000	3.657.000	3.712.000
Overschot/tekort van het weerstandsvermogen	**337.000**	**-52.000**	**-222.000**	**-205.000**